

ESSEEN KIRJOITTAMISEN TYÖVAIHEET

- 1. Valitse oma aiheesi annetuista vaihtoehtoista. Muista, että aihe ei ole valmis otsikko, vaan otsikko laaditaan itse.**
 - a. Valitse näkökulmista se, josta sinulla on eniten tietoa, kokemuksia, perusteltuja mielipiteitä, taustatietoa jne.
- 2. Mieti oman tekstisi näkökulma aiheeseen ja mahdollinen teesi**
 - a. Kirjoita näkökulmasi tai teesisi väitteen tai kysymyksen muotoon
 - b. Lähde käymään läpi aineistotekstejä pitäen mielessä oma näkökulmasi aiheeseen
- 3. Käy läpi silmälle annetut aineistot: poimi ne aineistot ja kohdat, joita voit käyttää omassa esseessäsi. Etsi kohtia, jotka**
 - a. Vahvistavat omia näkemyksiäsi tai mielipiteitäsi
 - b. Tuovat esiin jonkin sinulle uuden näkökulman aiheeseen
 - c. Antavat hyvän tapausesimerkin aiheen käsittelyyn
 - d. Edustavat täysin vastakkaista näkemystä omasi kanssa
 - e. Esittävät jonkin asian erityisen hyvin, havainnollisesti, koskettavasti, hauskasti...
- 4. Suunnittele oman esseesi sisältö ja näkökulmat.** Käytä ideakarttaa tai jotain muuta sisällön suunnittelun apukeinoa. Merkitse ideakarttaan tai muihin käyttämiisi muistiinpanoihin omien ajatustesi ja näkökulmiesi rinnalle myös aineistoista löytämäsi kohdat, joita voit hyödyntää. Jos teet kantaaottavan teksti, pohdi erityisesti perusteluja ja mahdollisia vastaperusteluja.
- 5. Suunnittele esseesi rakenne ja etenemisjärjestys.** Tee kiinnostava, lukijan koukuttava aloitus ja kunkin käsittelykappaleen näkökulma. Kantaaottavassa tekstissä voit hyödyntää argumentointijärjestystä tai ongelmanratkaisujärjestystä (löydät 2. kurssin ohjeista)
- 6. Kirjoita:** muista havainnollisuus ja lukijan huomioon ottaminen. Käytä paljon esimerkkejä, mieti tarkkoja, tehokkaita sanavalintoja ja sujuvia, selkeitä virkerakenteita.
- 7. Nosta jokin aineistoista esille viimeistään toisessa käsittelykappaleessa.** Ensimmäisen kerran aineistosta puhuttaessa tehdään tarkka viittaus: otsikko, tekijä, aihe, tekstilaji, julkaisutiedot ja pääsisällön referointi. Myöhemmin samasta aineistoista puhuttaessa riittää viittaaminen tekijän **sukunimellä** (taiteilijanimiä käytetään kokonaisina). Käytä enimmäkseen epäsuoraa

lainaamista eli referointia ja vähemmän sitaatteja eli suoria lainauksia. Ole tarkka sitaattien oikeinkirjoituksessa.

8. **Viimeistele ja hio tekstiäsi:** lue tekstiä pariin kertaan hitaasi ja keskittyen. Pohdi virkkeiden sujuvuutta ja tekstin rytmiä, tarkenna sanavalintoja, lisää havainnollisuutta ja retoriikkaa, karsi toistoa, tarkista oikeakielisyyys. Voit käyttää oikeakielisyyssoppaita (Kielikirja) ja esim. Kotuksen sivuja (www.kotus.fi), jos olet epävarma jonkin asian oikeasta kirjoitustavasta. Valmiin esseen olisi oltava julkaisukelpoista tekstiä kenen tahansa luettavaksi.

9. **Anna tekstillesi hyvä, kiinnostusta herättävä otsikko**